

Sidillà rescata el cant a la natura del clàssic 'La muntanya viva'

■ Nan Shepherd va fer del paisatge escocès una meditació sobre la bellesa del món ■ L'escriptora va tenir el llibre en un calaix fins al 1977, poc abans de morir

Eva Vázquez
GIRONA

El retrat més conegut de Nan Shepherd (East Peterculter, 1893-Aberdeen, 1981) pot desconcertar el lector que no estigui familiaritzat amb el seu món. Amb els cabells migpartits en dues trenes gruixudes i llargues i una cinta que li cenyeix el front amb una petita joia incrustada al mig, tant pot fer pensar en una heroïna d'òpera wagneriana com en una Pocahontas aplacada per la civilització. En realitat, però, a aquesta poeta i novel·lista escocesa que a penes es va moure en tota la seva vida del massís dels Cairngorms, a la zona glacial dels Highlands, li faltava el dramatisme èpic dels models femenins que el seu retrat sembla evocar. En una altra fotografia se va conservar, feta quan ja era vint o trenta anys més gran, apareix asseguda en una cadira de vimet vora la tanca florida d'un jardí, a l'hora del te. El posat és ben be el d'una

La xifra

50.000

exemplars de 'La muntanya de la vida' s'han venut a tot el món des que va ser publicada per primer cop el 1977.

d'aquelles padrines anglosaxones amb les quals no parlaries d'altra cosa que de la qualitat de la porcellana o de la cura dels ciclaments, i així i tot, alguna cosa no hi encaixa: pots ser la desimboltura amb què sosté la tassa a la falda, amb unes mans que s'endevinen cantelludes i fortes, i el bronzejat de la pell, com el d'una pagesa que ha passat massa temps a la intempèrie. És la mena de figura espigada i llenyosa que devien tenir les pioneres de l'alpinisme, amb el matís que per a Nan Shepherd, a còpia d'endinsar-se per les fondalades i els contraforts dels Cairngorms, tan familiars com un bosc veïnal, la conquesta

ta dels cims havia deixat de tenir interès; preferia embadalir-se amb les pedres de marge, l'olor dels bedolls quan plou, el vol en espiral d'una àguila daurada, les floretes que creixen entre les vetes calcàries.

Endins, diu John Macfarlane al pròleg de *La muntanya viva*, que Edicions Sidillà acaba de publicar per primera vegada en català en traducció d'Aurora Ballester, és un adverbí que, a còpia de repetir-se en el llibre, "guanya la força d'un verb". Perquè tot en aquest volum petit i manejable, tan indicat per transportar-lo a la motxilla o la butxaca de l'anorac, invita a aprofundir en el paisatge muntanyenc més que a passar-hi pel damunt. Aquest correctiu als relats d'expedicions d'altura, d'altra banda majoritàriament escrits per homes, com recorda Macfarlane, és la gran basa de *La muntanya viva*, escrita des de dins del paisatge, amb una profunda gratitud i amb l'afany de perpetuar-lo en

Nan Shepherd (1893-1981), retratada en la joventut ■ THE STATE OF NAN SHEPHERD

la memòria amb un sentit tan agut de la vida que fa ressuscitar fins i tot els líquens i els insectes.

Tota la carrera literària de Nan (diminutiu d'Anna) Shepherd se sosté en una antologia dels seus poemes, *In the Cairngorms* (1934), i tres novel·les publicades també als anys trenta ambientades en petites comunitats del nord d'Escòcia. Mestre de professió, devia considerar que "impedir que uns pocs estudiants s'emotllin del tot al patró establert", com deia amb ironia, ja era feina suficient, de manera que no va publicar res més en els quaranta anys següents. El 1977,

quan ningú ja no hi comptava, va treure del calaix un llibre menut, una barreja de notes d'excursió, d'història natural i de meditació filosòfica que al principi va passar desapercebut, fins que de mica en mica va fer-se un lloc al cor dels lectors, que van rebre'l com un clàssic que els hagués estat escamotejat. Des d'aleshores, de *La muntanya viva* se n'han venut més de cinquanta mil exemplars a tot el món. Nan Shepherd va escriure-la en realitat en un moment gens plàcid, els últims anys de la Segona Guerra Mundial i com una forma de refugi i de consol. "En aquell món trastornat

i ple d'incerteses, era el meu lloc secret d'assossec", confessa al prefaci del llibre, que en l'edició catalana incorpora també un pròleg de la campiona d'Ultra Trail Núria Picas. Per a Shepherd, en tot cas, la muntanya va ser un refugi actiu, no una retirada dels dons de la vida, que, al contrari, van intensificar-li el sentiment que "el cos pensa". El llibre desborda d'aquesta sensualitat ("sóc com un gos, les olors m'exciten") i de la convicció que un vincle tan estret amb el paisatge s'assembla a una relació amorosa, i "l'amor perseguit amb fervor és un dels camins del coneixement". ■

Josep M. Esquirol tanca el cicle sobre les emocions a Caixafòrum

Redacció
GIRONA

El filòsof i professor de la Universitat de Barcelona Josep Maria Esquirol tanca demà (19 h) el cicle d'humanitats *Sobre les emocions* organitzat per Caixafòrum Girona al voltant de l'exposició *Cinema i emocions. Un viatge a la*

infància, que encara es podrà visitar fins al 14 de gener. L'altra exposició del centre cultural de La Caixa a Girona, *Terra de somnis*, de Cristina García Rodero, en canvi, es prorroga una setmana més, fins al 28 de gener.

Esquirol, que va rebre el Premio Nacional d'assaig pel seu llibre *La resistèn-*

cia íntima (Quaderns Crema), parlarà de *La vida com a passió* en una conferència en què proposa una reflexió sobre les emocions com a elements indispensables en l'ésser humà. Jean-Paul Sartre deia que "l'home és una passió inútil". I sí, els humans som fonamentalment una passió, un anhel, un desig,

hi afegeix Esquirol, que entén, però, que sentir-se viu és l'obertura a tot allò que ens afecta, i la intensificació d'aquesta afectació és també una intensificació de la vida. La passió i les emocions són, doncs, al seu parer, una manera d'anomenar aquestes afectacions i la vibració que provoquen. ■

Josep M. Esquirol, a principis d'any, quan va participar a Girona al cicle 'La filosofia i el sentit de la vida' ■ ARXIU